

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 фанти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 21.

Предплату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожич у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају и наручбине.

Књижарска радња у Србији.

Садашњи је српски министар просвете за ово кратко време од како постаде министром, више важних установа, којима се постизава и унапређује просвета народна, завео. Он је у том погледу за неколико месеци више урадио по његови предходници за толико година. Недељне школе, учитељски зборови, препарандија, преустројење учевног друштва, све су то дела, која показују да г. Матић узвишено своје звање свесно отправља. Та и за оне многе читаонице, што се у унутарњости земље заведоше имамо захвалити старану садашњег министра просвете.

Књижарска радња у Србији т. ј. како да се та радња устроји, предмет је, који је такође на дневном реду. И то питање беше покренуто министарском иницијативом. Господни министар поверио је ту ствар једној комисији, па је и преси препоручио да и ова предмет тај у претресе узме, како би се могао свестрано осветлити. Стога ћемо и ми коју о томе прозборити, јер мислимо да смо по нашем положају позвани на то а и компетентни смо услед многогодишњег искуства нашег у књижарској радњи.

На овој страни као и у свима европским државама књижарска радња законом је уређена. Закон о штампи прописује од чести дужности и права књижара, од чести се пак дотичи прописи налазе у другим земаљским законима. У Србији не постоји још закон о штампи; ту још цензура врши често немиле при свој посао а цензорско око не пропушта, што би могло „травати ум и срца грађана,“ те није влади толико ни од потребе на то да пази, ко тргује и како се тргује са књигама. Зато се и занимају непозвани са књижарском радњом; зато се ова

налази у рукама онаквих људи, којима је књига оно исто што пиљарима крушке, лубенице и т. д.

Држава до душе мора да има гаранције у погледу на ту радњу, али та гаранција не састоји се у цензури или у другим полицајским мерама, него у земаљском закону. А такав је закон, закон о штампи, који прописује: прво, да само концесионаране књижаре постоје, друго, концесије се такве не дају људима, који немају моралне (а ако се хоће и материјалне) гаранције. Прва тачка задатак је законодавства, друга лежи пак у дужности владиној, јер ова треба па то да пази, коме ће издати концесију на књижарску радњу а коме не.

У неким државама постоје прописи, по којима само концесионарним је књижарима дозвољено, издавати књиге продаје ради. Ако пак писац сам о свом трошку изда своје дело, то он исто може да продаје само у своме стану, а комисионалну продају свога дела може само да повери концесионарним књижарима, а не као што се са српским књигама ради, ма коме трговчићу, учитељу или попу. Отуда и долази, то што код нас често најгоре књиге најбоље пролазе, а најбољим писцима леже њихова дела непродата, ако немају многих пријатеља, који су у непрестаном додиру с пародом. Слепац Јеремија више прода својих песама но што се продаду песме врсног песника нашег Јована Јовановића.

Рекли смо, да се концесије на књижарску радњу издају особама, које имају моралне и материјалне гаранције. У моралну гаранцију не спадају у овом случају само оне врлине карактера, које треба да има сваки поштен грађанин, већ у то спада и она образованост и знање, што изискује радња са умотворинама. Из тога следује, да књижар треба да

је изображен човек и који уз то ваља још да има стручнога знања а и довољна материјална средства.

Али не само књижарска радња треба да је скопчана са концесијом, такову треба да имају и сами колпортери књига, и то из истог узрока из кога се она издаје књижарима. Колпортирање држимо за најбоље средство, с којим се може, особито у нас, издашњу продају књига постићи, много већу, него сретством књижарских филијала по унутрашњости Србији, и ако допустимо, да и ове ваља завести већ због продаје школских књига. Дозволу на колпортирање са књигама издаје полицајна власт на препоруку једног концесијонованог књижара.

Ми не говоримо у хатер монополи, што препоручујемо, да је књижарска радња одвисна од концесије која се може и више њима поделити, ако то влада налази да је од потребе. Она не треба да искључује конкуренцију, коју желимо придржати и на том пољу. Ми то чинимо с тога, што мислимо, да ће трговина с књигама ојачати, кад је концентрована, и да постане посебна стручна радња, коју ће радити способни људи, који су се истој са свим посветили. Законом заштићена и ојачана књижарска радња не само што је распристранитељка књижевности, него ће и будити вољу на живљи књижевни рад.

Од мање је важности питање, коме и под којим условима или процентом да се повери продавање школских књига. Разуме се, да онда, кад буде књижарска радња законом о штампи уређена, сваки концесијоновани књижар може да набави те књиге из првог извора па да их продаје по означеној цени. Неби дакле упутно било кад би се то само једноме поверило. Та ваљда ће скоро и сама влада напустити тај свој монопол, који је доста налик на цензуру!

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. За сутра је заказана седница општинског већа. По издатом распореду налазе се ови предмети на дневном реду: 1. Предлог Францталаца, који ишту, да се у Францталу укине варошка ноћна стража, јер сами хоће да чувају редом ово предграђе; новци пак, што се на речену стражу троше, нека се одреди да иду у фонд за францталску цркву. 2. Паробродско друштво тражи да му општина дозволи, да може од обале дунавске пред кајкцином 150 хваги дужине на своју целу употребити. Оно би то место насуло и удесило за пристаниште својих лађа. 3. Предлог комисије о калдрмисању рабацкије махале. 4. Предлог полиције, по коме се имају неке поправке на гробљу предузети. 5. Предлог изаслате комисије о рушењу фортификационог зида и о начину, како да се уклони од зида материјал.

Што се исказује Францталаца тиче, то мислимо, да се учини њима по вољи, почем неће бити отуда новог трошка по општинску касу, а цел је добра, која се тиме хоће постићи. За Францтал је крајња потреба, да имају своју цркву, и ако желимо, да они са своје стране на ту цел што више приносе. Мало више ревности у том погледу би препоручили тим нашим суграђанима; јер све очекивати да други што чине није право. Општина је већ пре двадесет година определила за францталску цркву знатан део свога дохотка, уступивши толико ланаца земље на ту цел.

И зактевање паробродског друштва, тога смо мњења, треба да се испуни. У интересу је наше вароши да она остане средсреда радње на доњем Дунаву овог највећег бродареког подuzeћа у Европи, а и у том погледу, изишао је скоро Београд као највећи конкурент наш. Ми треба то зактевање друштва у толико већма да уважавамо, у колико ће оно, кад буде насуло овакав знатан простор на обали дунавској, наново неку гаранцију дати, да неће из Земуна главну своју манипулацију лађарску на друго место преместити. Као што чујемо, намерава друштво на тај простор своју радионицу преместити, што је од не мале користи за оближње куће овога дела вароши.

Осим ових предмета наведених у издатом програму доћиће још и други као што чујемо у претрес. Читаоцима нашега листа познато је, да је полицајни ађункт г. Манцул у

последњој општинској седници чинио неке предлоге, за које рекосмо, да су практични. Он је своје мисли писмено изложио, предавши то г. градоначелнику. Први предлог Манцулов иде на то да се у ред доведу одношаји служитеља и служавака, који кад се разболу морају се лечити у овдашњој варошкој болници и то понајвише о трошку општинском. Г. Манцул препоручује да се заведе задруга служитеља и служавки, од којих сваки да плаћа десет новчића у задружну касу, како би се имао одкуда намирити трошак лечења, ако се који разболе. Ту месечну таксу морали би газде задржати од плате своји млађи и положити званичнику, који ће да руководи том задругом.

Други предлог г. Манцула говори о регулисању наплате за попашу. Он је о томе опширно своје мњење изложио, но ми због простора за сад неможемо то саопштити читаоцима, већ морамо други пут тај спис у целости печатати, почем то, као што нам се види, заслужује. Споменућемо само још и трећи предлог истог господина, који је такође поднео господину градоначелнику за општинско веће. Велики трошкови, што их је имала општина досад због варошких бикова, дадоше повода томе предлогу, који препоручује да се ти бикови одсад више не храпе за се у општинском ару, већ да се даду неком приватном човеку на храњење по извесној погодби.

И ове недеље имамо да јавимо за рад црквено-општинског одбора, који је ономад у петак имао свој састанак, на коме изабраше црквене тудоре свију цркава. Ми не можемо читаоцима још у овом листу да изнесемо имена изабраних, јер је одбор упражњавајући досадањи обичај, по коме се имена изабраних лица најпре у цркви свечано спомињу, решио, да се донде не предају јавности. Ми потпуно уважавамо то одборово мњење, но мислимо да би то исто требало да чине и други, а да се не приповеда по јавним местима оно, што се хоће да остане за неко време непознато.

На том састанку читано је и писмено изјашњење г. пароха Николе Савића, који неће да пристане као остали наши свештеници на то, да се његов приход на досадашњи начин намирује. С тога је решено, да се цела ствар поднесе конзисторији.

Изабрани одбор од три лица: г.г. Стеван Марковић, Стеван Петровић и Живко Лончаревић има ће прегледати рачуне што су их предали бивши црквени тудори.

И главна црквено-школска скупштина била је у прошли понедељак. Шта је на тој рађено и закључено казује следеће извешће.

(Главна црквена скупштина.) 17. марта пре подне држана је главна црквена скупштина, под председништвом г. др. Ј. Миланковића у присуству 45 чланова црквене скупштине.

По отварању скупштине прочита председник допис дивизионе команде из Варадина, у ком стоји: Оне општине, које су се већ организовале, на изважних узрока нису за изводе саборских закључења, што се тиче дотације свештенства, те се имају што пре обратити на своју духовну надлежну власт.

За тим се прочита закључак црквено-школског одбора о тудорима, који је и од скупштине једногласно усвојен.

На предлог председников, да је нужно, да наша скупштина има свој штатут, то је наобрат одбор од седам лица да штатут саставе.

На питање председниково дали да и у будуће буду два куратора код сваког школског фонда, једногласно је закључено да буду.

На предлог председников, да од сад морамо имати старатеље сирота, већином гласова закључено је, да буду три старатеља сирота т. ј. двојица из дољне и један из горње вароши.

На предлог куратора школског фонда г. Младена, да се у будуће по истеку сваке пол године узима интерес од дужника, јер су се општински трошкови знатно умножили, а од главнице не сме се трошити, а и самим дужницима лакше је по истеку сваке пол године исплаћивати интерес. Предлог овај једногласно се усвоји.

На предлог истог куратора, да општина има свога годишњег адвоката, јер куратор адвокатске ствари неразумне, већином гласова закључено је, да се само онда адвокат узима кад је нужно парницу какву водити.

Прочита се изјава г. протопрезвитера А. Живановића, пароха В. Суботића и капелана Д. Руварица, да они пристају да остане до првог сабора по старом, на будући да г. парох Н. Савић није дошао у данашњу скупштину, није своје мњење писмено г. протопрезвитеру предао, као што је обећао, то је закључено: да се г. Н. Савић писмено позове, да за три дана писмено своје мњење достави председнику, на ако се узелаже са мњењем осталих господне свештеника, да се у дело приведе, а ако се неузелаже, да се и једно и друго достави частној конзисторији.

— Ово дана приспеше одбору наше пев. Задруге 15 ковчежића од управе народног позоришта ради скупљања прилога, и ковчежићи су ти већ и понаместани по јавним местима. Желети би било, да се грађанство наше око позоришних прилога што лепше заузме, јер у томе ће им се развитак њине српске свести да огледа, у томе ће навидело да изађе, у колико љубави спрам себе и свога имају, у колико сами себи и своје будућности обећавају. За оволико српско место да богме да је мало само 15 ковчежића и ми се надамо да ће се одбор пев. задруге обратити управи ради набавке барем још толико комада, а држимо да ће свесно грађанство, код кога никада у правом родољубљу оскудевало није, знати својој

племенитој дужности и у овом погледу одговорити. Подајмо сваки по своме могућству и мезимче наше биће осигурано а нама ће да буде светао образ на дивану међу браћом. Ето и нашим школама лепе прилике да и стварно дечици српској још из малена у млађана срца родољубива осећања, која се неби само у лепим китнастим изразима но и у уделу опћег потпомагања састајало, засађивати започела. Мислим да ће ме схватити браћа учитељи!

— л —

— Из Ст. Пазова пише нам наш дописник: Овде се изродило између свештеника и општинне неко неспоразумење и то из тог узрока што наш свештеник зактева да новци што се при целивању на јутрењу и при миропомазању у тас дају њему иду; но општина пак наша налази да ти новци нису свештеникови већ по новом решкрипту припадају цркви, те су их татори и положили у црквену касу. То је нашем господину свештенику неправо било, који рече, да у свима општинама у околини новац из таса на јутрењу, који се само на великим свецима поставља, свештенику иде. Он је тридесет и шест година у овој општини, која тек у шесту класу спада, на још мора уз то због своје старости и слабости имати капелана, с којим мора да дели, дакле није право, вели, да му се његов приход украти. Скупштинари не дадоше то себи доказати те је ствар ишла конзисторији. Од конзисторије пак дође решење, на коме је сам патријарх потписат, да општина треба да да исти тас свештенику, док на идућем сабору не буде о томе друкче решено. Председник општине позове, пошто је дошло ово решење, скупштину у школу, из које није изостао ни један скупштинар и ту им се прочита конзисторијално писмо. Но скупштинари једногласно, изузимајући три-четири, који уз председника беху, викаше: „недамо.“ Услед овог закључка отишла је ствар опет конзисторији, која је остала при првом решењу и послала је амо свога комесара у лицу г. пароха А. Јовановића из Саса. Но ни овај није могао скупштинаре одвратити, и ако су неколика лица проглашена за бунтовнике. У идућу недељу доћиће по други пут г. конзисторијални комесар. Шта ће бити јавићу вам.

— Из Панчева пишу нам ово: И ми ћемо добити свој местни лист и то српски под насловом „Панчевац“ који ће бити онакве исте са-

држине и иста ће начела заступати као и ваш „Земунски Гласник.“ Уредник и издавач листа је др. Јован Павловић, професор трговачке школе овдашње. Лист ће се тај печатати у новој печатњи, која ће се овде установити. Први бројеви пак док речена печатња не буде готова штапаће се у Сопроновој печатњи у Земуну, где ће до који дан позив на претплату изаћи, јер ће лист коме је дозволење владино већ стигло почети да излази с почетком месеца априла. Ко познаје од каквог су значаја за буђење свести и за развитак општинског и друштвеног живота добро уређивани местни листови, тај ће се доиста чудити што Панчевци, који су у свачему узор свему ономе што је ваљано, нису већ одавно такога свога листа имали. До душе овде излази један местни лист на немачком језику, али се овај може пре журналистичком наградом назвати, по што би могао служити за развиће грађанске свести и здравог општинског живота. И „Панчевац“ биће као и ваш „Гласник“ орган економних интереса нашег народа, јер као што се ни ви не ограничавате само на локалне појаве па и ове с неког општег гледишта износите на видик, тако ће и наш панчевачки лист посвећен бити општим економним и друштвеним интересима, предностављајући ближе удаљеноме, домаће страноме. Напредњачка начела господина уредника као и дружине, која му са стране стоји, гарантују да је „Панчевац“ напретку људском посвећен лист, и зато његов појав срдачно поздрављамо. (Панчево са богатом својом околином може овакав лист одржати, па ће налазити зацело свеопштег одзива код ваљаних Панчеваца, који су напретку више одани, но грађани ма ког другог српског места. Стога и биће опстанак „Панчеваца“ обезбеђен и распрострањаваће се све више и више. Ми тај лист нашим читаоцима топло препоручујемо, и ако то са осећајем туге чинимо кад помислимо да се његовим појавом приближује престанак нашег листа, који није био те среће да задобије толику потпору у народу колика је нужно да се јаван лист одржи. У.) — Јавили сте у „Гласнику“ за народно позориште, које се сад овде бави. Друштво је направило оне чланове, који су лане иступили и у Београд прешли, па су се тад многи бојали да ће наше оностранско позориште ненакнадно оштећено бити. Господин Мандровић, познати глумац из Загреба, дошао

је овамо да неке улоге игра као гост; неколико пута прећиће и у Београд тога ради. — Од неко доба налазе се овде многе фалишне банке од форинте у течају, које су врло мајсторски израђене, по свој прилици средством фотсграфије, те се ноћу једва могу разликовати од правих.

— Из Београда нам пишу ово: Овде код нас радили су неколицина на подизању фонда, одакле би се давале стипендије сиромашним ђацима. Од какве би користи био тај фонд, мислим да зна иоле свестнији човек. Но на жалост ед тога не би ништа. Сиромашни ђаци, који знају важност, и осећају потребу тога фонда, немогу да га подигну, а они који би могли, то за њих нема никакве вредности. Београђани радије полазе циркусе, балове, соаре-је, радије ће давати по коју цванцику комендијашима, што смо јих ово дана добили, но што би се смилували да по ког ђака издржавају. Врло је жалосно кад Београђани не увиђају вредност у потпомагању ђака, не увиђају будућност по сво Српство. Па и само наше позориште требало би, кад се нико други не нађе, да даје кад и кад по коју претставу у корист стипендија ђачких, а не да заказује и даје награде неким драмама (?). Много ли смо заостали боже мој! — Дошао нам је циркус; ето још једне забаве нашој београдској публици! — До који дан изаћи ће нам „Зора.“ — Ово дана био је у овдашњем београдском суду јаван претрес Стевану Марићу овдуванцији. Овај Стеван убио је пре неколико недеља некога Косту Краљичића око по ноћи тољгом. Ствар је врло замршена, јер је врло тешко увидети да ли је речени Стеван имао намеру убити Косту, па то мислим да је узрок што убици Стевану још суд није изрекао пресуду. Кад се та ствар сврши јавићу вам.

— Из Београда добили смо још и овај допис: У вторник 18. овог месеца био је у еврејско-немачком овдашњем читалишту, које се од скоро завело, први јаван испит еврејско-немачке општинске школе, на коме беху осим родитеља и других пријатеља школеке поуке, још и два еврејска земунска учитеља. Испит је показао врло побољан резултат, који посведочава како ваљану тежњу за просветом општине, тако и пожртвовање господина учитеља Уфермана и учитељке госпође Беракер. И немачки Евреји бео-

градеки као и остала њихова браћа овдашња велику ревност показују за просветом, јер и ови од скоро набавише са стране ваљаног учитеља господина Левија, коме знатну плату плаћају. Штета што ће г. Уферман скоро да остави Београд, јер је добио позив за учитеља пољско-еврејске општине у Њу-јорку, куд ће до који дан преко Париза да путује. Еврејско-немачка овдашња општина много губи у том човеку, који је својом образованошћу и учитељском способношћу сасвим одличан човек. Овом приликом ваља ми похвално споменути, да је задруга еврејско-немачког читалишта не само свој локал ради испита уступила, него је и одличне ђаке наградила лепим даровима. **о.**

— Из Новог Сада чујемо да тамо незнају кога ће за посланика на сабор да бирају, јер једна странка није задовољна са досадашњим депутирцем Брановачким, што им је овај одвише конзервативан. Срби новосађани позваше г. Јашу Игњатовића да им буде саборски посланик, но најпре га упиташе да ли се он држи закључака бечкеречке конференције, и кад је рекао да се не држи, искаше од њега његов програм и пошто није хтео да га искаже, они и од њега одустадоше. Неки претерани хоће сада Кошута да бирају за посланика новосадских Срба на угарском сабору. Мађари и Немци у Новом Саду хоће садањег краљевског комесара Аста да бирају.

— Страховита несрећа догодила се ово дана на горњој Тиси између села Тардоша и Тисалека, где се је скела, која беше дупком пуна света, подавила. Управо се незна колико је душа пропало, но само се зна да из села Тисалека фали 11 особа.

— Судац краљевске табле Вића Бабешју отпуштен је из службе и то без суда. Узрок томе нечуеном случају кажу да је тај, што је овај ваљани јуриста јако саучествовао у политичкој агитацији против владе у корист Романа.

— Надвојвода Албрехт досадашњи врховни командант целе царске војске постао је главним надзорником, јер је пређашње његово звање укинато. Досадашњи командујући генерал-подмаршал Габленц премештен је у Будим. На његово место у Загребу долази генерал Кушевић, бивши хрватски двореки канцелар.

— Француске новине донеше вест, да ће француска посада Рим да о-

стави, само ће у папиној држави посести заједно са талијанском војском морско пристаниште Чивита-векију.

— Шпански кортени држе бурне седнице. Републиканска странка, и ако је у сабору у мањини, но потпомагана револуционарима ван сабора, много брига задаје влади својим поступцима. И но провинцијама појављују се побуне, мање више опасне. Тако се у Цересу, андалуској варошици једној, дошло до крвавих сукоба између народа и војске, и ту се догодише канибалске сцене, кад су пијани официри потерекавали војнике да пуцају на неоружане људе и да опљачкају и разоре куће, где су жене и слаба деца поубијане. Две су жене бацили у бунар. Од тих жена, веле, да је једна своју судбину заслужила, која се звала Каракаћа. Она се борила у редовима побуњеника као лавица, па пре но што је пала убила је два војника. У том метежу погинуше и два Француза и ако су ови тробојну заставу француску на пендер изнели. Из исте куће пуцано је на војску, те ове несретнике није могла заштити застава силне Француске.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч, 22. марта. (Телеграм.) Банатска шеница у Буру, 86/89-фунт. по 4.45, моришка шеница у Буру, 87-фунт. по 4.50, тиска шеница у Буру 87-фунт. по 4.60. 88-фунт. по 4.75; Ст. београдска шеница у Бечу, 87-фунт. по 4.80, словачка шеница у Бечу, 85/89-фунт. по 4.60, 86/89-фунт. по 4.64, мархелска 88/89-фунт. 4.75, 89-фунт. 4.95. Раж у Бечу, словачка 82-фунт. по 3.90, мађарска 80/81-фунт. по 3.30, аустријска 82-фунт. по 3.60. Мађарски јечам у Бечу 72-фунт. по 3.22. Зоб, транзит, 45-фунт. по 1.82, 48-фунт. по 2.04.

Стање воде Саве.

Код Земуна:

У четвртак 20. марта: 13 с. 5 п. над нул. Ветровито.
„ петак 21. марта: 13 с. 3 п. над нул. Суво.
„ суботу 22. марта: 13 с. 2 п. над нул. Суво.

Код Митровице:

У четвртак 20. марта: 14 с. 6 п. над нул. Суво.
„ петак 21. марта: 14 с. 3 п. над нул. Суво.
„ суботу 22. марта: 14 с. 0 п. над нул. Суво.

Код Сиска:

У четвртак 20. марта: 13 с. 8 п. над нул. Суво.
„ петак 21. марта: 13 с. 7 п. над нул. Кишовито.
„ суботу 22. марта: 12 с. 10 п. над нул. Кишовито.

У **Земун**, 22. марта. Већ и због самога положаја наше вароши на крајњој граници царства, иза које само звечећи новац важи, мора скакање или падање монета свакога занимати па и оне људе, који не спадају у трговачки ред. Ту се чују свакојак комбинације и политичном што-но Немац вели *Kannegiesserei*-у врата су широм отворена. Овакво што имасмо и ових дана прилике слушати, јер кад је дукат у берском списку са шест форината бележен, то морају

важни догађаји, веле, на политичном зренику да се спремају, који не могу да остану без утицаја и на трговину, особито на наше суровине и храну.

Од неколико дана па до јуче јављаше телеграми само за скакање дуката на бечкој бурзи, али притом остаде течаж државних папира у пређашњој својој вредности, па се ни цена храни на главним тржиштима знатно не мицаше. Што је узрок дакле таквом знатном скакању монета, питају наши политичари, кад се нигде у Европи не опажају знаци, по којима би се закључити могло, да ће се мир нарушити? На таква питања тешко је одговорити за људе, који су удаљени са буреких кругова, те не могу да прате и да оцењују утицаје, који дејствују при скакању или падању вредности на бурзи, која је за њих као она покривена слика сајиска. Но толико је само извесно, да узроке овоме ванредноме и нагломе скакању монета пре треба потражити у томе, што нема скоро никаквог извоза аустријских суровина, а кад тога нема, то смо у трговини насивни прама странским земљама. Дефицит тај ваља нам изравнати звечећим новцем, који је у толико скупљи, уколико га мање има с тога, што га странци не мењају за бајке, с којима би купили нашу храну и наше суровине. — Већ јучерашњи бечки куре показује, да је реакција већ наступила, и то баш озбиљна, како је дукат за један дан пао са девет новчића.

Пловидба брзоплова дунавског паробродског друштва отворена је 23. марта, и то не само између Пеште и Галаца, као прошлих година, него и између Беча, одкуд сваке недеље у 7 часова у јутру полазе. Ти брзоплови и ове су године у свези са руским паробродима из Одесе, као са лојдовим, што плове између Цариграда и Варне. Овде и под Београдом пристају у исте дане као и лане, т. ј. низ воду пловећи вторником пред зору, уз воду понедељником пре поноћи. У Цариград се путује лађом до Рушчука, оданде до Варне железницом, па отуда на лојдовим лађама до Цариграда.

Како пештански тако сисачки извештаји не јављају за особите промене у радњи са храном прошле недеље. У Сиску беше шеница занемарена, но тражише кукуруз, и јечам налази брзо кунаца. Тамо је око 50000 вагана свега промета било, док је овај у Пешти само 60000 мeroва износио, где се ипак цена са пет новчића поправила, а то због

тога, што су довози у Пенгу са свим незнатни.

Земун. Извештај о обрту земунске штедионице месеца марта 1869. п. р.

П р и м а њ е.

Пређашња готовина благајне	ф. 14442.60
Гавни удови	" 25592.—
Уплаћени зајмови	" 20.—
Уплаћени зајмови на залого	" 392.—
Уплаћене менице	" 3250.—
Камате од зајмова	" 243.05
Камате од зајмова на залого	" 6.17
Камате од есконт. меница	" 154.24
Доходак од штампарских ствари	" 16.20
Провизија и писарина	" 86.90
Камате од касије уплаћене готовине	" 1.12
Вавредни зајмови	" 758.66
Непосредна штемпларина	" —.85
Свега ф. 44953.79	

Д а в а њ е.

На уложнике повраћено	ф. 8074.86
Камате од уложених капитала	" 28.12
Дати зајмови	" 7510.—
Дати зајмови на залого	" 904.—
Есконт менице	" 7127.50
Гавни трошкови	" 17.95
Плата званичницима	" 116.68
За штампарске ствари	" 148.80
Вавредни зајмови	" 455.30
Готовина благајне	" 20570.58
Свега ф. 44953.79	

Земун. Ове недеље прођоше за Сисак Са воушће ове просе теретне лађе: Лађа Михаила Бертића са 8000 вагана жита; лађа Борђа Николића са 7500 вагана менице и 350 вагана кукуруза; лађа Пала Радојчевића са 2000 вагана менице и 6500 вагана кукуруза; лађа Лазе Драгићевића са 7500 вагана кукуруза; лађа Андрије Ковачића са 3000 вагана менице и 4800 вагана кукуруза; лађа Стевана Копоша са 4400 вагана менице; лађа Фрање Копоша са 6700 вагана менице; лађа Стевана Суботића са 5000 акова ракије за Градишку; лађа Стевана Бороша са 4000 вагана менице и лађа Николе Николића са 6500 вагана кукуруза.

Земун. (Званично.) Варадинска регимента даје на знање, да ће се 3. априла ове год. у 9. сахата пре подне држати јавна; дражба ради грађења разних зграда у региментској области који су по слови предрачуњени скупа на 25911 фор. и 55 нов. Дражба ће бити у Митровици у региментској дворани.

Тителека батаљонска команда обнародује, да ће се 3. априла ове год. у куманиској штацији Жабљу у шајкашком батаљону држати дражба ради давања под закуп 50 јутара ливаде.

— 30. марта ове год. у 3. сахата по подне предаваће се путем јавне лицитације у овдашњем мајстрату разне старе справе, као и 20000 кома-

да старих цигаља, што осташе од грађења реалке и изгореле варошке куће.

Панчево. Извештај о радњи панчевачке штедионице мес. марта.

П р и м а њ е.

Готовина прошлога месеца	ф. 4486.40
Улови месеца марта	" 56699.31
Камата зајмова на непокретности	" 169.58
Пристојбина зајмова на непокретности	" 20.33
Уплаћена меница реалног кредита	" 300.—
Есконт менице реалног кредита	" 2.06
Уплаћене менице	" 6352.72
Есконт обичних меница	" 475.33
Уплаћен зајам на залого	" 245.—
Камате зајмова на залого	" 15.16
Писарине	" 6.50
За штедионичке књижице	" 3.10
Свега ф. 68775.49	

И з д а в а њ е.

Враћени улови	" 30227.39
Есконтирате менице	" 23346.70
Есконтирате менице реалног кредита	" 300.—
Зајмови на непокретности	" 4065.—
Камата на улоге	" 40.53
Плата	" 196.66
Трошкови	" 60.13
Готовина за месец април	" 10539.08
Свега ф. 68775.49	

У Панчеву, 31. марта 1869. п. р.

Панчевачка штедионица.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	17.	18.	19.	20.	21.	22.
М а р т а.						
Дукат цесарски	—	5.99	6.01	6.03	6.07	5.98
Сребро	—	124.25	124.50	125.—	125.25	123.75
5% металици	—	62.90	62.90	62.90	62.85	62.90
Ови с кам. мај—новем	—	62.90	62.90	62.80	62.85	62.90
5% народни зајам	—	71.50	71.45	71.25	70.70	70.90
Акције народне банке	—	732.—	730.—	729.—	730.—	730.—
" кред. завода	—	314.90	317.40	313.50	291.40	295.50
Довози 1860. године	—	104.70	104.50	104.40	102.80	103.70
Лондон	—	126.65	126.90	127.45	127.90	126.—

Пловидба местне лађе до 19. априла.

- Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру.
- Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру.
- Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 1 сахат по подне.
- Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у 3 сахата после подне.
- Из Земуна у Београд, у 5 и по сахата после подне.
- Из Београда у Земун, у 6 сахата после подне.

ОБЈАВА.

По закључењу варошког заступништва земунског премештено је вашариште са ледине изван Горње вароши на велику пијачу пред римском црквом у дољој вароши, где ће се како пролетје тако и јесењи вашар са еспанима држати; у исти дане обдржавани марвени вашар пакбиће одсад на ледини пред београдском капијом.

У Земуну, 8. марта 1869.

Од Мајстрата.

Kundmachung.

Laut Beschluss des Gemeinderathes werden künftighin die beiden hiesigen Jahrmärkte im Mai und September, welche bisher ausserhalb der Vorstadt Josefstadt abgehalten wurden, in die innere Stadt verlegt, und zwar für die Waaren und Handelsartikel aller Art, auf dem grossen Marktplatze vor der katholischen Kirche, dagegen der gleichzeitig stattfindende Viehmarkt ausserhalb des Belgrader Thores auf der grossen Exerzirwiese abgehalten werden wird.

Semlin, 20. März 1869.

Der Magistrat.

Verlassenschaft nach Dem. X. Maximovics puncto 1000 fl. österr. Währ. с. s. e. sammt Interessen und der gegenwärtigen, auf 15 fl. österr. Währ. gemässigten Kosten, in die executive Feilbietung des gegenheiligen auf 13.000 fl. österr. Währ. geschätzten Hypothek als des Hauses Nro. 307/308 Stadt hier gewilligt worden, daher behufs Veräusserung dieser Realität der erste Termin am 15. April, der zweite Termin am 15. Mai und der dritte Termin am 16. Juni 1869 jedesmal Nachmittags 2 Uhr, mit dem Beisatze angeordnet, dass, wenn diese Realität beim ersten und zweiten Termine nicht um oder über den Schätzungswerth an Mann gebracht werden sollte, selbe beim dritten Termine auch unter denselben hintangegeben werde.

Kaufstüige wollen sich an obbestimmten Tagen und Stunde im hiesigen Rathhaus-Saale einfinden.

Semlin, am 10. März 1869.

Schreiber m. p.
Hauptmann-Auditor.

Bach m. p.
Major-Bürgermeister.

Јозеф Марке

видарски мајстор у Земуну

препоручује се поштованој публици у вршењу зидарских послова, коју ће радњу одсад сам на своју руку да ради, пошто је последњих једанаест година са истом радњом поклоног Флоријана Фелбера управљао.

Уверавајући поштовану публику да ће сваки поверени му зидарски посао точно и по умереној цени вршити, нада се, да ће у многим приликама посведочити моћи то своје обећање.

Josef Marx.

Maurermeister in Semlin

empfiehlt sich dem geehrten Publikum zur Ausführung aller Art von Bauarbeiten, welche er von jetzt an auf eigene Rechnung übernimmt, nachdem er die letzten eilf Jahre hiedurch das Baumeister-Geschäft des seel. Herrn Florian Felber geleitet hat.

Das geehrte Publikum kann versichert sein, dass er jede ihm anvertraute Mauerarbeit solid und zu möglichst billigen Preisen ausführet, wovon es sich durch zahlreiche ihm zugewendete Aufträge überzeugen wird.

Балкон од гвожђа

са свим нов и лепе конструкције продаје се у Земуну по умереној цени. Где? дознаје се у уредништву овога листа.

Feilbietungs-Edikt.

Vom Magistrate der k. k. Militär-Communität Semlin wird hiemit bekannt gemacht:

Es sei über Ansuchen des Herrn Basil Wukomovics durch den M. G. Advokaten Ivic contra die

Крчма на друму.

Приповетка Ивана Тургењева.

(Наставак.)

Дунаша кад се је облачила, облачила се врло лагано и пажљиво. Кад би је ко стао обожавати показивала се према томе врло горда, а кад би и душу своју за њу давао, тад би се Дунаша насмешила; а кад би се понизила да му одговори, то је било врло кратко, као на пр. „да, да! тако је! Ја ћу тога још нема! Ове фразе нису јој ни излазиле из уста.

Дунаша је била на учењу код неке француске машамодкиње у Москви, где се је научила гордости и подемевању, чим се одликују све руске дворкиње, које су се по главним варошима училе. И ако је вешта била у шивењу, опет госпођа није с њоме била особито задовољна.

У ову Дунашу зацопса се Аћим тако, као нико његов. Он ју је први пут видео у цркви наскоро — после њеног повратка из Москве Затим ју је неколико пута сретао у госпођиној кући и најзад беше једном тако срећан, да једно цело вече с њом проведе код надзорника, где су били позвани неки од знатнијих служитеља. Ови му одаваху почаст и ако он небеше њихове струке, али он бејаше образован човек, знао је читати и писати а богме и имаће му је било прилично. Осим тога он се није носио као сељак, већ је имао дугачак кафтан од црне чохе, високе чизме и оковратник. Да богме, да, служитељи међу собом говораху да он није за њих, али сад су му се показивали доста учтиви, као имућном човеку.

У овом друштву код надзорника, Дунаша Аћиму заврти мозак, и ако му није одговарала, кад ју је стао запиткивати улагивајући јој се, то би опет по који пут бацила на њ поглед, као да би с тим хтела казати: а шта ће нам ова сељачина?

Аћим је тим њеним погледима у већу ватру падао. Кад се врати кући, он намисли да ју узме за жену

Али ко би могао описати гњев Дунашин, кад после пет дана дође у њену собу Кириловна (ова је била најстарија служавка и имала је великог уплива код Лисавете Прохоровне) и јави јој да онај брадати сељак Аћим (он је врло добро знао коме се за то ваља обратити) жели ју узети за жену!

Дунаша се разјари, час се стаде смејати; али је Кириловна била тако вешта да јој живим бојама представи њено садање стање, како је она у овој кући зависна, представи јој богатство и слепу покорност Аћимову, па најзад како и сама госпођа жели да се она уда. Од овога се Дунаша тако замислила, да је и незнајући оставила собу; сретне Аћима, ког није сад избегавала, већ га стаде укочено гледати. Невероватна издашност заљубљеника, који ју обасу поклонима, растера јој последње мисли.

Лисавета Прохоровна, којој Аћим у својој радости поклони пуну сребрну чинију бресака, допусти да се он са Дунашом венча и свадба се сврши. Аћим није гледао на трошкове — и невеста се, која је до самог јутра свадбе непрестано плакала, готово утеши, кад јој Кириловна мету венац на главу. Госпођа ју у цркви мету око врата свој сопствени шал. — И Аћим јој, е тога дана поклони још један, који је био много скупоценији од госпођиног.

III.

И тако се Аћим ожени; одведе своју младу жену у своју кућу . . . и почеше живети.

Видело се да је Дунаша хрђава газдарица и да се Аћим од ње не може надати никаквој помоћи. Она се ни за што није кидала, све јој је било равно до мора, изгледаше гњевна и љутита само онда, кад је неби неки офицер, који би се у њихову крчму свратио, погледао, док је преправљала чај код самовара. Једнако се је возала, сад у варош да што напери, сад опет у кућу своје госпође која не беше даље од њене до пола сахата. У госпођиној кући било јој је најповољније. Тамо јој беху стари познаници. Девојке су се чудиле њеном украсу; Кириловна ју је гостила чајем па и сама Лисавета Прохоровна с њом се разговарала.

Али ове посете беху само горке успомене за Дунашу. Она сад мишљаше и пр. како није више међ дворкињама, па како ни шешира не ношаше као ове већ капу, „као каква трговачка жена“ или боље „као каква сељачица“.

Више пута Аћиму долажаху на памет речи његовог старог ујака (Овај се није никако ни женио), кад га на неколико дана пре свадбе сrete на друму: „шта Аћиме, чујем, да ћеш опет да се жениш.“

„Јест. Па?“

„Ах, Аћиме, Аћиме! Ти ниси више наш брат, ниси више наш врш-

њак — али и она није твоја прилика!“

„А зашто није.“

„Зато“ — рече сељак, показујући прстом на Аћимову браду, који ју је ошишао да би својој невести угодио, али да ју сасвим обрија, то не могаше прежалити.

Аћим обори главу, док се старац обрну и оде заклапајући после свога одрпаног кожуха и машући главом.

Јест, више се пута сећао Аћим ових речи и тад би зајецао и уздахнуо; али све заман, пушта љубав! она је с дана на дан била све већа и већа. Он се је гордио својом женом, кад ју сравни — не са обичним сељанкама или са својом првом женом, којој беше тек шестнаест година — са првим дворкињама у спахијској кући.

„Ми имамо само једну дивну тичицу у кавезу“ говораше он сам себи да би се утешио. Кад је Дунаша била нешто мало весела онда је он био најсрећнији човек на свету. Временом ће се она привићи овом животу, мишљаше Аћим.

Тако прођоше неколико година. Дунаша се навикла на нов живот. Само је љубав и поверење Аћимово спрам ње годинама расло. Њене другарице које су се поудавале, но које се не могаху понизити да пођу за сељака биле су врло несрећне: неке су са свим осиромашиле, неке опет на хрђава мужа удариле. Напротив Аћимово имање је годинама расло. Све му је ишло срећно што је год започињао. Само је у једном био несрећан, а то је што му бог не даде деце.

Дунаши је сад прошло двадесет и пет година и сад су је звали Авдокија Аревјевна*).

Немогаше се назвати узорном газдарицом, али је опет волела своју кућу, надгледала је трапезарију, кухињу, подрум и раденице.

Истина, она је остављала да иде како иде, и тако у кући не беше бог — зна каква особита чистоћа и ред. У великој соби висаше поред Аћимовог лика и њен лик. Она беше насликана у белим хаљинама са жутиим шалом, ћерданом бисерним, дугим миђушама и прстењем на сваком прету. Могао си ју опет познати, и ако ју је вештак направио мало шишковију и црвенију и место граорастих очију, црне, па још и разроку.

Аћимов портрет био је још гори, вештак га је врло хрђаво — а la Rembrandt — погодио.

* Дунаша је диминутив од Авдокија.

За своје одело није Авдокија много марила, она беше заражена тромошћу као и многи руси.

При свем том кућа је опет напредовала као и радња њеног мужа. Аћим и његова жена живљаху тако, да се њихов брак узимао као узор у суседству. Али као веверица, која чеше нос и у тренутку кад ловац на њу пуца, тако и човек ненада се својој несрећи.

IV.

Једног јесењег вечера одседне један трговац у Аћимову крчму са екупоценим еспапом. Различним странпутицама тераше он два добро натоварена кибитка од Москве у Краково. Он беше торбар, који је све земље обишао, и кога су спахије а особито њихове жене и кћери често са нестрпљењем очекивали.

Са овим трговцем, који беше прилично у годинама, путоваху још двојица од којих један бејаше блед, мршав и грбав, а други беше красно момче од својих двадесет година.

Кад вечераше наручише чаја. Трговац позове крчмара и његову жену на чај; што и би.

Аћим и трговац отворише разговор, обично као стари људи (Аћиму је тада било 50 година.) Трговац распитиваше за спахије у околини и нико га није могао боље извести од Аћима. Онај грбави изађе из собе и оде да види коње; наскоро се врати и оде спавати. Авдокија се почела разговарати. Она седе поред њега, слушала га је што је причао и врло јој се допадне; њено лице поста ведро као никад пре тога, необично црвенило показа се на њеном лицу. Младић сеђаше поред ње преспокојно, обореном главом. Она говораше врло тихо и полако, а он своје плаве мале очи с ње не скидаше. Лице овог дрског младића беше ведро и глатко као кримска јабука. Често се је смејао и глађаше свој подбрадак претима, на коме су се маље тек указале. Он јој је говорио слободно и тачно без икаквог узтезања. Наједаред примаче јој се ближе и рече јој отворено: „Авдокијо Аревијевна, лепше жене у целом свету од вас нема; верујте ми да би и живот за вас дао.

Авдокија се гласно насмеја.

— Шта је то? — запита Аћим.

— О, прича ми нешто смешно — одговори она, без икаквог особитог узбуђења.

Стари се трговац насмеја: јест, јест, мој Наум је велика шаливчина; но она га несме ни слушати.

— То још фали! рече она, машући главом.

— Хе, хе, наравно рече стари, ми се врло радујемо вашем друштву и сад вам желимо лаку ноћ.

При овим речима устаде.

— И ми смо врло радосни, одговори Аћим, и сам устајући са столице, и желимо вам лаку ноћ.

Авдокија устаде.

Авдокија следоваше позиву свога мужа, но не беше јој мило, што се од Наума растала.

Крчмар и његова жена одоше да спавају. Аћим одма заспа као заклан; Авдокија напротив немогаше дуго заспати; почне се по постељи ваљати и главом час на једну час на другу страну смештати; затим се покри и мирно заспа.

На једанпут се зачу из авлије певање, али се речи немогаше разумети.

Авдокија отвори очи, наслони главу на руку и слушаше. Песма се чујаше све боље и боље, и диван глас певача продираше кроз тихи јесењи ваздух.

Аћим подиже главу.

— Ко то пева? упита.

— Незнам, одговори Авдокија.

— Лепо пева — додаде по кратком слушању. Лепо пева. Ала је јак глас. И ја сам певао док сам био млад, продужи он — и ја сам лепо певао. Али ми се покварио глас. Овај глас је добар. То ће бити зацело некакав младић што пева; мислим да се зове Наум — и он се обрну на другу страну, уздахну тешко и заспи.

Глас се у авлији још дуго чуо. Авдокија је непрестано слушала. Најзад, као да певање престаде; али се још једаред зачу а затим сасвим престаде.

Авдокија се прекрсти и мету главу на јастук. Тако прође по сахата, затим се диже лагано и врло пажљиво се извуче из постеље.

— Куда ћеш ти жено? запита Аћим кроз сан.

Она стајаше.

— Хоћу да доспем зејтина у кандило, хоће да се угаси; јер нешто немогу да спавам.

— Моли се богу, промрмља Аћим буновно.

Авдокија таман оде пред икону, а кандило се угаси. Она леже у постељу. Све беше сад мирно.

(Наставиће се.)

Мој пријатељ Гарибалдовац.

Зиму у 1863. години проведох у једној малој тошканској вароши.

Као и низинир радио сам при подизању гвозденог пута кроз Апенине, и нисам много посла имао, јер талерајско раденичко друштво јако се држало пословице: Ако је кратак дан дугачка је година. Тако пошто би умерено по два часа на дан радио, бејаш господар свога времена што ми признати ваља да ми је врло дуго било. У вароши налазаше се истина и позориште, али Прима Дона певаше кроз нос и свако вече тужаше као „Травијата“ што још сасма млада мора да умре, а међутим свака бора на њеном лицу издаваше је да је жена око својих 50 година. И друштва је било доста али ме талијански разговор није баш привлачио јер га посве знао нисам.

Тога ради проводио сам време у једној кафани на пијаци, или би код куће седио и вежбао се у живописању. Кафана беше између најпростијих и најмањих у вароши. Од осам па до једанаест часова беше скоро сасвим празна, па баш сам то време изабрао за моје посете. Кад сам тако за својим асталом седио и трудио се да сричем „народност“, обично је био на одређеном месту, не далеко један други посјетилац. То беше мали обичан човек, црне косе и црних очију. Црте његовог лица беху истина млађане, али опет нешто значајне, нешто узнемирене. Он испијаше кафу до последње капље, умакаше и посљедње парче шећера у воду, и неостављаше ни једне мрвице бела леба.

И ако овај човек беше обучен као штучер (свагда је носио фрак и бели прелук) опет зато сам уверен био да највећу нужду трпи. Како који дан беше све блеђи, изглед му беше сиромашнији. Са редовним посетиоцем ове кафане нигда га нисам чуо да збори, а кад би какав нови гост дошао, покад што би сео поред њега, али и овај би га брзо на страну оставио. Свакојако сам о њему размишљавао. Најпре сам мислио да је шпијун, али шпијуну немају обичај по ваздан да седе у празној кафани. Кад би се овде онде повела реч о судару из напољског ратовања од 1860. год., обратили би се препирачи нањ. Тада би се пренуо као да је из облака пао, али кад му питање предложе, одговорио би нањ јасно и кратко.

После таког изјаснења обично му се око живосније засветли, а кад би и даље почели да га запиткују узео би шешир и отишао. Било како му драго тек сам видео да добрих доходака нема јер му фрак

сваки дан беше излизанији а прелук прљавији, а у лицу јако се губио. Мени је по све немогуће било да што с њим прозборим јер нисам знао талијански, али сам био уверен да помоћи потребује. Али како би могао да му је понудим кад ми је ниште? . . .

Једно вече тек што уђем у кафану забруји ужасна олуја у вароши. Прозори се тресаху а киша пљушташе по калдрми. Гости неодоше данас у позориште него остадоше ту. Од мокрих капута и кишобрана, од дуванског дима и паре и од мириса кафе подиже се загушљива атмосфера.

Сиромах младић беше већ пре мене ушао. Пошто је олуја тек један сат трајала пође на врата да иде. Али се одмах сети да његов суви капут није за таку кишу, па се опет носеди покрај новина. Што је лист близу очију држао то га је чувало од ветрењастих вређања осталих гостију што су вољу имали да се с њиме нашале.

Кад се кафана мало по мало напуни гостију што их киша тераше, беху и места за асталом младог човека заузета. Два човека наслонише се на астал и избацаваху дим из својих цигара. Млади се човек устурити натраг, по свој прилици да избегне дим дувана, и шћаше своју столицу да извуче мало натраг. Један што је пушио обрати му се и учтиво му рекне: Опростите господине! Но други прекине извињавање с примедбом, што је доста гласно изговорио тако да су сви на десној страни чути могли. Сви погледе у младог човека, који пребледи као крпа и најпосле се увредиоцу обрати: Ја вас позивљем да ваше речи оправдате!

Човек кога се ово тицаше подсмешљиво се насмеје и рекне: Ви сте се навикли на учтивост. Мислим да су вам што више од дуванског дима на лице бацали, јер издајицама се обично у лице пљује.

Једним скоком шчепају се за гушу. Сви притрче и једва им испадне за руком да борце раставе. Из ове хуке једва се могла да разбере реч издајице! што се с виком једнако повтараваше. Ја сам осећао да ми је дужност да се за младог човека заузмем и узалуд сам се трудио да људима докажем, да то никако не служи части да толики против једнога устану; боље ми испадне за руком намера, кад више њих на страну турим и озбиљски станем

самца да браним. Наступи кратко ћутање . . . Увредилац предлагао је нешто својим пријатељима, а младић стајаше нем покрај мене; газда се на прву вику из прашине извукао а услуге почеше да дижу служавнике и чаше. Наједанпут отворе се врата и два жандара уђоше у собу; они непиташе за узрок вике него сасма просто изразише да кафана мора за ову ноћ да се затвори. На моје велико чудо гости против тога неодговорише ништа, узеше сваки свој горњи капут и кишобран, упалише цигаре па одоше мирно.

Млади човек гледаше зажареним погледом где одоше они што су га увредили, затим извади један десетак из цена мете на астал као плату за свој рачун и пође вратима.

Киша једнако пљушташе у млазевима. Пред вратима застанем ја младог човека па му рекнем: Хајдмо заједно докле нас пут води. Мој кишобран доста је за нас обојицу. Неко време иђасмо ћутећи, пут беше весма тегобан а морали смо да идемо уз ветар. У улици где сам ја становао млади човек наједанпут застане и наслони се на један зид.

Ја морам малко да се одморим, рече он, али у исти мах приметим ја где је готов да се стрпошта. Ја га шћенам и однесем га одатле као мало дете.

Соба ми је била на првом спрату, свећа гораше на асталу и ја метнем свој товар на кревет. Наложим брзо ватру и неколико кашика рума којима напојих јадника повратише му опет свест. Он ми гледаше зачуђено у лице.

— Ми смо изашли заједно из кафане, рекох му ја, онда вам је од невогаде позлило, па сам вас зато овде донео.

— То је врло пријатељски од вас, али опет зато морам да вас оставим.

— Никако. Зар не чујете како олујина једнако бруји? Останите код мене.

Тек што сам то изрекао, глава му клону опет на јастук, а очи му се склонише. Ја гледах да халине с њега свучем. Ципеле му беху поцепане, кошуље избушене, фрак излизат. Нигда нисам видио мршавијег тела, ја се уверих да је кафа, што је у вече пио морала да буде од недеље једина храна. Три дана немогаше сиромах човек са постеље да се дигне. Ја сам му био једини лекар а знао сам да је боља и здравија храна зањ сада најпречи лек. Трећи дан у вече чињаше се да му је боље.

— Како вам дуго падох на терет! рекне ми он.

— Немајте зато никако бриге. Ви би зацело умрли да сам вас на улици оставио.

— Та можда би за мене боље било. — У гласу с којим он ове речи изговараше није било никакве живости.

— Ви морате још неколико дана да останете док сасвим неоздравите.

Он ме погледа замишљено па опет прозбори: — Врло ми је незгодно да човек од другог добротинства прима, али од вас барем пре их могу да примим, ви нисте Талијанац.

Он уздахне дубоко, кад ово рече, и ја се потрудох да тешки положај његов ублажим, па му обећам да ће он да ме учи његовом матерњем језику чим оздрави.

Под тим изговором само могао сам да задовољим себи да његово изношење рухо другим бољим заменим.

Једног дана беше здравији и крепчији него што сам га игда видио, он седне преко пута од мене и рекне:

— Настава, што ваља да вам је дајем, можда би негда могла да закрили трошкове што сте их око мене учинили, али за вашу љубав пуну брижљивости што сте ми је посветили остајем вам довека дужник. Ја се осећам да сам обвезан да вам кажем ко сам, па ако ви будете судили о мени као што други људи суде, немогу да вам дајем лекције, него ћу с тиме свој дуг да одужим, што ћу са својим дохотком још штедљивије да живим.

(Свршиће се.)

Уредништву „Напредка.“

У последњем броју свог листа изводело нас је ово уредништво „секундантима“ садање боџр. владе назвати. Ми смо у простору нашег листа тако ограничени, да нам је тешко и најмањег места уступати неолодној полемици, онда још мање, кад би полемика ова са наше стране имала на себи вид правдања и зато му само оволико одговарамо. „Зем. Гласник“ није био ништа ће икад бити „секундант“ ивоје владе. Њему је свагда стало само до начела слободе и напретка. Ако која влада, ма из којих особа састављена била, ова начела као свој програм прогласи, то ће она у свако доба најкешћег заступника у „Зем. Гласнику“ да стече. Пусто је овадање кад нам се подмисли, да смо из других повода бившој српској влади у опозицији били. Ми смо свагда признавали врлине и родољубље пок. кнеза и све оно одобравали, што нам се свиди да није нашим постављеним начелима противно. А што смо онда, као и сад, полицијском терорузму противни, с тим само нашу независност показујемо, као што то и примањем последњег боџр. дописа у нашем листу засведочисмо, но с којим уредништву „Напредка“ повода даемо, да нас онако назове.

И Уредништво „Напредка“ имало је свој узрок што је онако слепо пређу владу српску заступало, као што и сад узрока има, абор чега је садањој у опозицији. Само што такви узроци немогу никада меродавни бити за уредништво нашег листа, који ће пре да престане, него дасе таквим средствима одржи.

Уредништво „Зем. Гласника.“